

ยางนา

ชื่อเรียกพื้นเมือง : กาดील, ขะยาง, จ้อง, จะเตียล, ชันนา, ยางตั้ง,ทองหลัก, ยาง, ยางขาว, ยางแม่น้ำ, ยางหยวก, ยางกุง, ยางควาย,ยางเนิน, ราลอย, ลอยด์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Dipterocarpus alatus

ชื่อวงศ์ : DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทั่วไป

ลำต้น เปลาดตรง เปลือกเรียบหนา สีเทาอมขาว โคนต้นมักเป็นพูพอน โดยเฉพาะในพื้นที่ซึ่งมีความชื้นสูงมากๆ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมหนา เนื้อไม้สีน้ำตาลแดงใบ

ใบ รูปไข่ ปลายแหลมคล้ายใบหอก ขนาดกว้าง 8 – 15 ซม. ยาว 20 – 30 ซม. เนื้อใบหนา ปลายใบสอบเรียว โคนใบเรียว เส้นแขนงใบมี 14 – 17 คู่ ก้านใบยาว 4 ซม. กาบหุ้มยอดหรือ ใบอ่อน มีขนอ่อนสีน้ำตาล ผิวใบมีขนอ่อน และเส้นใบเห็นชัด

ดอก ตาดอกเกิดขึ้นที่ซางกิ่งที่แตกออกมาใหม่พร้อมการแตกใบอ่อน เมื่อใบอ่อนเริ่มคลี่ออกช่อ ดอกก็จะเริ่มขยายตัวไปพร้อมๆ กัน และจะมีการเจริญของดอกจากโคนไปยังปลายของช่อ ดอก ดอกมีสีชมพู ดอกออกเป็นช่อสั้นๆ ตามง่ามใบตอนปลายกิ่ง

ผล ผลออกเป็นช่อ ช่อหนึ่งจะมี 1 – 3 ผล ผลอายุประมาณ 100 วันจะแก่พอที่จะเก็บมาขยาย พันธุ์ได้ ผลยางนาจะมีปีก 2 ปีก ยื่นออกมาจากปลายผลห่อหุ้มส่วนล่างของผลหรือบริเวณ ที่จะงอกเป็นรากไว้ มีเมล็ดเดี่ยวเป็นลักษณะคล้าย ๆ แปะสีขาวมีริ้วสีน้ำตาลกระจายอยู่ทั่วไป ภายในสุดจะเป็นใบเลี้ยงและคัพภะที่จะเจริญเติบโตต่อไปได้ ผลหรือเมล็ดที่สมบูรณ์จะต้องมี เปลือกหุ้มที่พองนูนสม่ำเสมอ

การขยายพันธุ์

เมล็ดยางนา โดยต้องเพาะชำทันทีหลังจากเก็บเมล็ดมาแล้ว ก่อนเพาะควรตัดปีกเมล็ดออกก่อน โดยหยอดเมล็ดลงถุงเพาะชำหรือเพาะในกะบะเพาะชำ ใช้ซีอิ๊วแกลบเป็นวัสดุเพาะชำ วางเมล็ดให้ส่วนที่อยู่ระหว่างปีกหงายขึ้น กดเมล็ดให้จมลงในวัสดุเพาะชำ แล้วรดน้ำให้ชุ่มก็จะสามารถงอกได้ภายใน 5 – 6 วัน ในการเตรียมกล้าไม้จำนวนมาก ให้ทำการเพาะเมล็ดในกะบะหรือหลุมต้น โดยนำเมล็ดมากองสุ่มกันเด็ดปีกออกก่อน แล้วใช้กระสอบป่าน ฟาง หรือขุยมะพร้าว คลุมทับเมล็ดไว้แล้วรดน้ำให้ชื้นเข้าเย็นทุกวัน ประมาณ 5 – 7 วัน เมล็ดก็จะงอกแล้วย้ายชำลงถุงต่อไป เมล็ดจะทยอยงอกไปประมาณ 1 เดือน ก็จะหยุดการงอก

ประโยชน์

เมล็ด เนื้อในเมล็ดอ่อนใช้รับประทานเป็นอาหารได้

เนื้อไม้ ใช้ทำเสา ไม้หมอนรองรางรถไฟ ใช้ในการก่อสร้างได้ทนทานและแข็งแรงดี ทำเครื่องเรือนและไม้บุผนังที่สวยงาม ทำเรือใบเดินทะเล ทำไถ คราด ครก สาก กระเดื่อง ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเกวียน และตัวถังรถ ใช้สำหรับกลึง แกะสลัก ทำพานท้ายและรางปืน กลอง โทน รำมะนา ด้ามปากกา ปุ่มไม้ มะค่ามีลวดลายสวยงามดีและราคาแพง ใช้ทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้ชั้นสูง เฟอร์นิเจอร์

แหล่งข้อมูล : <https://herb.in.th>

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร 1760 <https://tswc.idd.go.th>